

Ik wil spreken over het Ontwerp aanwijzingsbesluit en Nota van toelichting betreffende

het Natura-2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck (gebied 103). en ik doe dat namens de Stichting Meije Graslanden.

De Stichting Meije Graslanden is ontstaan uit de actie “STOP DE KOLDER, GEEN MOERAS IN ONZE POLDER” die de bewoners van de Meije begin dit jaar in grote eensgezindheid hebben ontketend. Ze zijn ongerust en verontwaardigd over het Natuurontwikkelingsplan van de Provincie Zuid-Holland, DLG en Natuurmonumenten voor de Meije Graslanden. Doel van de Stichting is om het unieke cultuurland te behouden en tevens de ecologische kwaliteit van het gebied te versterken en uit te bouwen.

De Stichting Meije Graslanden heeft grote twijfels over het ontwerp aanwijzingsbesluit van het Natura 2000 gebied Nieuwkoopse Plassen & de Haeck.

Zowel wat betreft de procedure als wat betreft de inhoud.

De procedure

Ooit, in 1997 zijn de Nieuwkoopse Plassen bestempeld als Vogelrichtlijngebied. Zes jaar later, in 2003, is ongeveer hetzelfde gebied aangemeld bij de Europese Commissie als Habitat richtlijn gebied. Die aanmelding schijnt gedaan te zijn zonder inspraak en zonder ter-inzagelegging. Brussel was verbaasd. Meldt Nederland zoveel soorten aan? En zonder inspraak? Nou ja. Dat is hun keuze. Iedere lidstaat mag zijn eigen procedure volgen. Verschillende andere landen deden dat anders. In Zweden was er zelfs een referendum over. Maar in ons land wisten burgers en boeren van niets.

Nu, 5 jaar later, ligt dan het ontwerp aanwijzingsbesluit ter inzage. Zijn wij nu nog op tijd met onze bezwaren? Men zegt dat de grenzen moeilijk meer te verschuiven zijn. De begrenzing is immers al in Brussel aangemeld. Verrassend is wel dat Nederland ná de aanmelding toch nog wijzigingen heeft aangebracht: zo liggen de Schraallanden aan de Meije ook ineens binnen het Natura 2000-gebied. Kan dat juridisch wel? Als de aanmelding uit 2003 bepalend is, is dan de huidige kaart juridisch wel geldig?

In 1997 zijn de Meije Graslanden aangewezen als vogelrichtlijngebied. Vervolgens is in 2003 “gemakshalve” hetzelfde gebied aangemeld als Habitat gebied. En nu pas, in 2008 krijgen we gelegenheid om daar een mening over te geven. Als we niet op tijd zijn, ligt dat niet aan ons.

Belangrijker zijn onze bezwaren tegen ***de inhoud***.

Wij baseren ons op het

Ontwerp aanwijzingsbesluit Natura 2000 gebied NIEUWKOOPSE PLASSEN & DE HAECK .

Onder de kop **Kenschets** in de “Knelpunten- en kansenanalyse” wordt vermeld dat de oppervlakte 2.078 ha bedraagt.

2.

De begrenzing wordt aan de zuidkant gevormd door de rivier de Meije. [Met één uitzondering: Bij de schraallanden gaat de grens over de rivier heen.] De Meije Graslanden vallen dus voor de volledige 499 ha binnen het gebied. Merkwaardig is echter, dat daar niets van blijkt uit de gebiedsbeschrijving. Over graslanden in de gebiedsbeschrijving geen woord.

Onder de kop **Gebiedsbeschrijving** is te lezen:

De Nieuwkoopse Plassen maken deel uit van het Hollands-Utrechts laagveengebied. Het grootste deel van het gebied wordt gevormd door het eigenlijke plassengebied. Dat bestaat uit een moerasgebied met rietkraggen, schraalgraslanden, overgangsveen, moerasheide, legakkers, petgaten, enkele grote open plassen en broekbos.

Dan volgt nog een beschrijving van deelgebied de Haeck en van deelgebied schraallanden de Meije. De woorden Grasland, Weiland of Boerenland komen in de gebiedsbeschrijving niet voor.

Dat betekent dat begrenzing en beschrijving van het Natura 2000 gebied niet met elkaar in overeenstemming zijn.

Anders gezegd: In de gebiedsbeschrijving wordt ¼ van de oppervlakte, te weten 499 ha eenvoudigweg niet beschreven! Is dat slordigheid of opzet? Of kwam het de plannenmakers misschien wel goed uit? Voor wie het gebied niet kent, geeft deze gebiedsbeschrijving immers geen aanleiding tot vragen. En hoeveel beleidsmakers kennen het gebied uit eigen waarneming?

Alle kwalificerende habitatrictlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten betreffen planten en dieren die **wel** voorkomen in de beschreven moerassen, rietkraggen, petgaten, broekbos enzovoort. maar **niet of nauwelijks** in de niet beschreven Meije Graslanden. Toch worden in dit aanwijzingsbesluit de Meije Graslanden zomaar geschoven onder Natura 2000. Je vraagt je af waarom.

De 499 ha die samen het gebied Meijegraslanden vormen, zijn boerenland. Er zijn acht agrarische bedrijven gevestigd, die hun hoofdinkomen hebben uit de melkveehouderij en een extensieve agrarische bedrijfsvoering uitoefenen. Het is al eens eerder gezegd: De beste garantie om in het Groene Hart het eeuwenoude cultuurlandschap in stand te houden is een sterke en renderende melkveehouderij.

Maar het gaat natuurlijk **niet alleen** om cultuurlandschap. Het gaat ook om ecologie. Maar ik beweer dat een sterke en renderende melkveehouderij van groot belang is voor de ecologie en volgens velen zelfs de beste garantie is voor optimale biodiversiteit in het gebied.

Aanwijzing van de Meije Graslanden als Natura 2000 gebied heeft verstrekkende gevolgen.

Agrarische bedrijven in de wijde omgeving van Natura 2000 komen in de gevarenzone. Aan de andere kant van de Meije gaan de bedrijven dan op slot. We hebben het over een gebied dat gemaakt en al eeuwen lang beheerd is door boeren. En het plassengebied is ontstaan door het werk van turfstekers en rietsnijders. En dat is allemaal op zo'n evenwichtige manier

3.

gebeurd, dat er natuur ontstaan is die blijkbaar waard is om beschermd te worden. En de boeren worden daar het slachtoffer van.

Dat kan toch niet de bedoeling zijn. Van alle boeren die ooit langs de Meije boerden is nog een fractie over. De winst van de laatste jaren is nou juist, dat duidelijk is geworden dat boeren onmisbaar zijn. Als deze begrenzing gehandhaafd wordt, raak je de laatste boeren in de buurt ook nog kwijt.

Dat de Meijegraslanden wél binnen de EHS liggen, betekent niet automatisch dat ze dan ook tot Natura 2000 gebied moeten worden veroordeeld. Dat is niet wenselijk en het is niet realistisch.

Wat zijn kwalificerende soorten en habitatsoorten nou precies?

En welke kwalificerende soorten rechtvaardigen de aanwijzing van de Meije Graslanden eigenlijk?

Kwalificerende soorten zijn soorten planten en dieren waarvan Europa vindt dat Nederland een plicht heeft om ze te beschermen. Volgens Brussel zijn dat er in het Nieuwkoopse Plassengebied 6 of 7. Maar wat lezen we in het Aanwijzingsbesluit? Dat het er 26 zijn! Nederland heeft er op eigen houtje 20 soorten aan toegevoegd. Tja, en dan heb je natuurlijk een zo groot mogelijk beschermingsgebied nodig.

Hier komt de aap uit de mouw: Van de 26 kwalificerende soorten die LNV opgaf, komt er zo goed als geen voor in de MeijeGraslanden. Dus is het nodig om de Meije Graslanden te veranderen in het gewenste habitat-type en volledig voorbij te gaan aan de kwaliteit die ze nu hebben. En **dat** is er in Brussel nooit bij verteld.

Daar komt nog wat bij. Slechts voor drie van de kwalificerende soorten: de purperreiger, de zwarte stern en de gestreepte waterroofkever geldt dat een verbeteropgaaf verplicht is. Voor **alle** andere soorten is de instandhouding gunstig, en wordt helemaal geen verbeteropgaaf vereist. Het Natura 2000 gebied nummer 103 kan dus ook om die reden kleiner zijn.

Omdat de Meije Graslanden wel binnen de EHS liggen, is er een natuurontwikkelingsplan van de provincie Zuid Holland bedacht. Voor het oorspronkelijke concept bestond in de regio echter totaal geen draagvlak. Gevolg: de bewoners verenigen zich in de actie: STOP DE KOLDER, GEEN MOERAS IN ONZE POLDER. Binnenkort gaat de Provincie Zuid Holland zich samen met gebiedspartijen en bewoners buigen over een plan voor de Meije Graslanden dat wel recht doet aan wat de samenleving vandaag de dag van natuur verlangt, waar wel draagvlak voor is en waar boeren belangrijk in zijn.

In dat kader is het interessant om te vermelden dat steeds meer mensen beseffen dat biodiversiteit heel goed kan worden gerealiseerd in boerenland. Sterker nog: dat een ecologische manier van boeren vermoedelijk de beste garantie is voor biodiversiteit. Daar zijn voorbeelden van.

Er komt een alternatief plan aan de orde waarbij zogenaamde 'natuurboerderijen' binnen de EHS voorkomen. Dat is in lijn met het beleid van het Ministerie van LNV.: Slim omgaan met de combinatie van landbouw

4.

en natuur. En vooral terughoudend zijn met het omzetten van landbouwgrond in natuur. Deze opvatting wordt door de Tweede Kamer gedeeld..

De vraag is : kunnen we ons nog permitteren om goede landbouwgrond prijs te geven aan andere functies? Is het verlangen naar 'Nieuwe Natuur' eigenlijk niet achterhaald?

Wij denken dat duurzaam gebruik heilzamer is dan reservatsbeheer. En dat is niks nieuws. Het mooiste is: integratie van natuurbehoud en bodemgebruik door menselijke activiteiten. En dat kan heel goed.

Dit komt allemaal aan de orde bij de besprekingen met de provincie Zuid-Holland over het Natuurontwikkelingsplan Meije Graslanden, waar onze stichting nauw bij betrokken is.

Hoe is het dan mogelijk dat tegelijkertijd diezelfde Meije Graslanden door LNV in het aanwijzingsbesluit Natura 2000 worden genegeerd alsof ze niet zouden bestaan?

Dat wij hier vanavond ons bezwaar moeten uiten aan LNV is eigenlijk bizar, omdat datzelfde ministerie verschillende malen te kennen heeft gegeven dat heel voorzichtig moet worden omgegaan met het omzetten van landbouwgrond in natuur en dat het aanbeveling verdient om te kiezen voor **landbouw mét natuur**. LNV zou onze ideeën moeten toejuichen.

Op 13 maart van dit jaar schrijft de Minister van LNV een brief aan Gedeputeerde Evertse van Zuid Holland waaruit ik citeer:

*“Er zijn eventueel wel mogelijkheden **om binnen het bestaande moerasgebied van de Nieuwkoopse Plassen een belangrijk deel van de doelstellingen te realiseren, waardoor de Zuid-Hollandse Meije Graslanden mogelijk zouden kunnen worden ontzien** .”*

Einde citaat.

Taalkundig interessant zijn de woorden: *“kunnen worden ontzien”*, alsof de Minister begrijpt dat als de Meije Graslanden tot het Natura 2000 gebied worden gerekend, dat er dan iets negatiefs met het gebied gebeurt....

Wij, van de stichting Meije Graslanden houden er niet van om alleen maar NEE te roepen Wij hebben bij de Provincie Zuid-Holland kansrijke alternatieven voorgesteld en we willen ook nu een oplossing aandragen .

Die oplossing ligt voor de hand.

LNV zegt sorry. Tegen de boeren, tegen de Tweede Kamer en tegen Brussel en erkent dat er fouten zijn gemaakt bij de aanmelding en bij het ontwerp aanwijzingsbesluit. De gebiedsbeschrijving is correct en blijft onveranderd, maar de begrenzing wordt anders. De oppervlakte is abusievelijk op 2.078 ha gesteld. dat moet 499 ha minder zijn: 1.579 ha. En de begrenzing ligt dan ten noordwesten van de Meije Graslanden, die wel binnen de EHS vallen, maar niet binnen Natura 2000.

Dat is om meerdere redenen een heel verstandige oplossing.

5.

En als LNV logisch doordenkt, dan gaan die 30 ha "schraal" in de provincie Utrecht er ook af.

Tenslotte wil ik verwijzen naar de rapporten die INCA CONSULT heeft geproduceerd in opdracht van de Kamer van Koophandel te Nieuwkoop onder de titels:

Natura 2000 in Nieuwkoop en

Natura 2000 gebiedsanalyse ;

inclusief de aanvullingen dd 16 08 2008 en 16 09 2008.

Allemaal te vinden op de site van INCA consult.

Ik wens U wijsheid toe en dank U voor Uw aandacht

Voor Stichting Meije Graslanden:

Bram van der Vlugt

2 oktober 2008